

โครงการพระราชดำริ

แก้มลิง

The Monkey Cheek Project

คำนำ

ตลอด ๗๐ ปีแห่งการครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ พระองค์มีพระราชดำริเกี่ยวกับโครงการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทยกว่า ๔,๖๐๐ โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการล้วนแสดงถึงพระอัจฉริยภาพ พระวิริยะอุตสาหะ และพระราชปณิธานที่จะขจัดปัญหาความทุกข์ยากของราษฎร ทรงทุ่มเทพระวรกายในการเสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ห่างไกล พระราชทานแนวพระราชดำริ แนวทางการดำเนินงาน และคำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา รวมถึงทรงสร้างสรรค์นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ด้วยพระองค์เอง จนทำให้โครงการเหล่านั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

หนังสือชุด **ศาสตร์พระราชา** ได้นำเสนอโครงการตามพระราชดำริที่เป็นแบบอย่างอันดีในการศึกษาหลักการทรงงานของพระองค์ท่าน ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เพื่อเป็นแรงบันดาลใจที่จะน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมนำหลักคิดและพระราชกรณียกิจของพระองค์ไปศึกษาค้นคว้าและประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติสืบไป

ปวงข้าพระพุทธเจ้าขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้
ข้าพระพุทธเจ้า **สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์**

Preface

During His 70-year reign, King Bhumibol Adulyadej, or King Rama IX, initiated more than 4,600 projects to improve the quality of life of His people. Each project reflects His intelligence, hard work, and determination to solve His people's problems. He visited His people often, no matter how near or far, and gave advice and solutions to local problems. He also invented tools to ensure each project would be a success.

The Art and Science of King Bhumibol Adulyadej Series gives knowledge and information about the King's theories, process, and thoughts about work and life – emphasizing King Rama IX's process of ‘Understand, Approach, and Develop,’ which guided his thinking and actions to improve quality of life of His people. We study what the King Bhumibol Adulyadej did for Thailand, so we can follow in His footsteps.

This series is dedicated to the loving memory of His Majesty, King Rama IX of Thailand, Bhumibol Adulyadej.

Respectfully,
The Satapornbooks Publishing Company

“

ลิงสมัยโน้น ลิงโบราณเขาก็มีแก้มลิงแล้ว เขาเคี้ยวแล้วเอาเข้าไปเก็บในแก้ม
น้ำท่วมลงมา ถ้าไม่ทำ โครงการแก้มลิง น้ำท่วมนี้จะเปราะไปหมด
อย่างที่เปราะปีนี้ เปราะไปทั่วภาคกลาง จะต้องทำ แก้มลิง เพื่อที่จะเอาน้ำนี้ไปเก็บไว้

”

พระราชดำรัสในเรื่องของแก้มลิง
พระราชทานแก่บุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

“

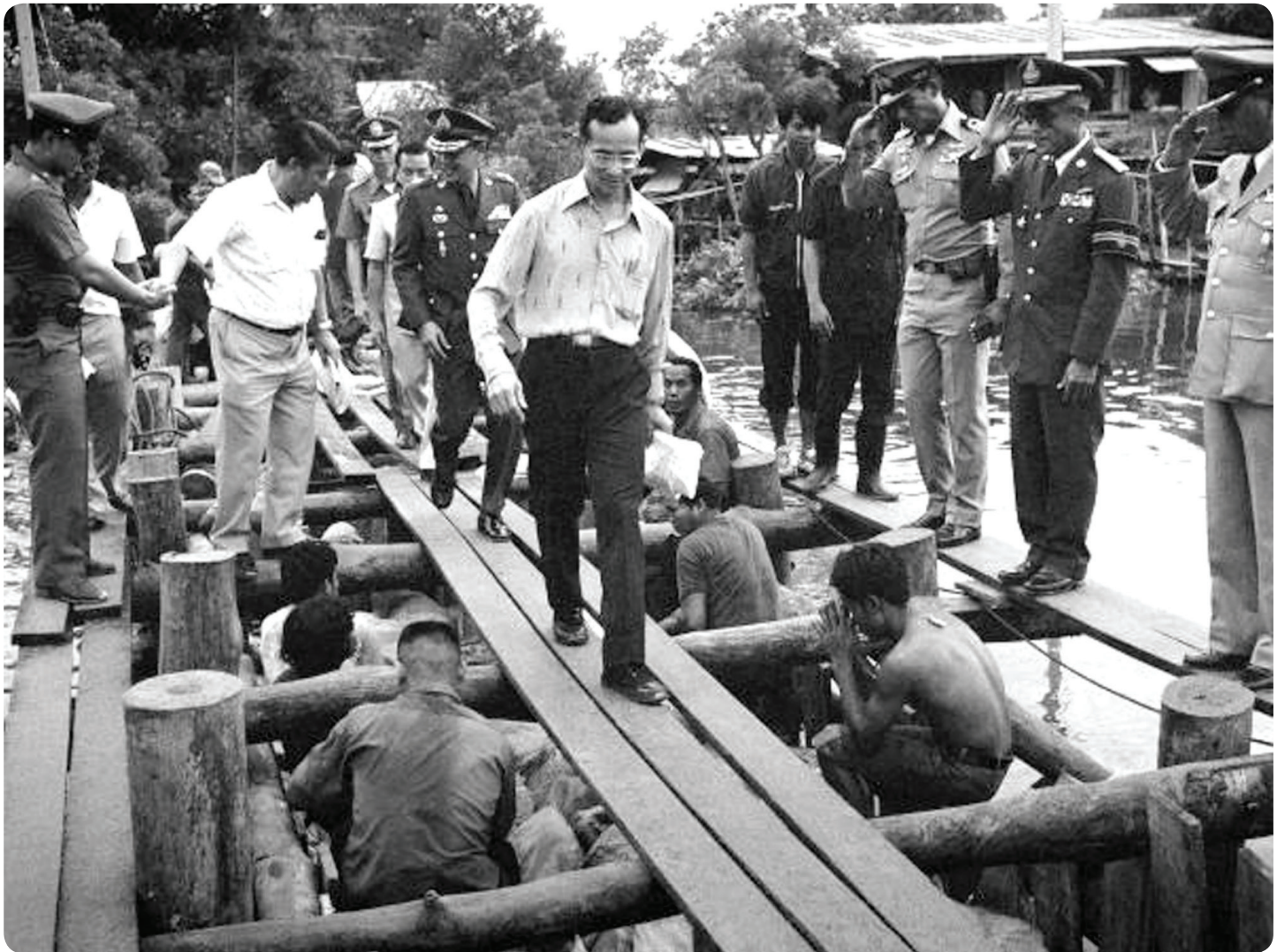
*Monkeys store chewed up food it in their cheeks. Likewise, when there is a flood,
if we do not go forward with the Monkey Cheek Project, the effect would be tremendous.
This year the central region of Thailand got destroyed by flooding.
We need to carry out the Monkey Cheek project to hold the flood water and prevent future flood damage.*

”

Interview about King Bhumibol’s Monkey Cheek Project on His Official Birthday,
December 5, 2538 B.E.

แนวพระราชดำริแก้มลิง

The King's Ideas on the Kaem Ling (Monkey Cheek) Project

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสภาพน้ำท่วมในกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ มีพระราชดำริถึงลิงที่อมกล้วยไว้ในกระพุ้งแก้มได้คราวละหลายๆ จึงมีพระราชกระแสอธิบายว่า

“ลิงโดยทั่วไปถ้าเราส่งกล้วยให้ ลิงจะรีบปอกเปลือก เอาเข้าปากเคี้ยว แล้วนำไปเก็บไว้ที่แก้มก่อน ลิงจะทำอย่างนี้จนกล้วยหมดหวีหรือเต็มกระพุ้งแก้ม จากนั้นจะค่อยๆ นำออกมาเคี้ยวและกลืนกินภายหลัง”

ด้วยแนวพระราชดำรินี้ จึงเกิดเป็น **โครงการแก้มลิง** ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๘ เพื่อสร้างพื้นที่กักเก็บน้ำ ไว้รอการระบายเพื่อใช้ประโยชน์ในภายหลัง

Background

King Bhumibol Adulyadej (King Rama IX) thought about how monkeys manage to keep banana bits in their cheeks. He explained:

“When we give monkeys a banana, they will peel it, chew it, and store it in their cheeks. They would keep doing this until we run out of bananas. After that, they will eventually eat the stored banana.”

This idea led to the beginning of the Monkey Cheek (Kaem Ling in Thai) Project on November 14, 2538 B.E. The project would aim to store floodwater for later use.

แนวคิดของโครงการ

แนวพระราชดำริแก้มลิง เกิดขึ้นในช่วงกรุงเทพมหานครเผชิญปัญหาน้ำท่วมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงนำลักษณะการเก็บอาหารของลิงที่เก็บอาหารไว้ที่กระพุ้งแก้มมาเป็นแนวทางบรรเทาปัญหาน้ำท่วม โดยให้จัดหาสถานที่เก็บกักน้ำตามจุดต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับน้ำฝนไว้ชั่วคราว เมื่อถึงเวลาที่คลองพอจะระบายน้ำได้จึงค่อยระบายน้ำจากส่วนที่กักเก็บไว้ออกไป จะสามารถลดปัญหาน้ำท่วมได้ อีกทั้งยังเป็นการช่วยอนุรักษ์น้ำและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โดยน้ำที่ถูกกักเก็บไว้ เมื่อถูกระบายสู่คูคลอง จะไปบำบัดน้ำเน่าเสียให้เจือจางลง และในที่สุดน้ำเหล่านี้จะผลักดันน้ำเสียให้ระบายออกไปได้

The Idea

The King first thought of the Monkey Cheek Project in 2538 B.E., after a big flood in Bangkok. The way monkeys store food in their cheeks inspired Him as a potential solution to the flooding problem. The King had His team look for areas in Bangkok which could hold the excess floodwater. The flood water would be released later, when the drainage system could handle it—preventing future floods. An additional benefit is that when the stored water is released into Bangkok’s canal system, it pushes out polluted water into the sea.

หลักการบริหารจัดการน้ำแบบแก้มลิง

ลักษณะและวิธีการของโครงการแก้มลิง

ลักษณะของโครงการแก้มลิงจะดำเนินการระบายน้ำออกจากพื้นที่ตอนบน เพื่อให้น้ำไหลลงคลองพักน้ำที่ชายทะเล จากนั้นเมื่อระดับน้ำทะเลลดลงจนต่ำกว่าน้ำในคลอง น้ำในคลองจะไหลลงสู่ทะเลตามธรรมชาติ ต่อจากนั้นจะเริ่มสูบน้ำออกจากคลองที่ทำหน้าที่แก้มลิง เพื่อทำให้น้ำตอนบนค่อยๆ ไหลมาเอง จึงทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่ลดน้อยลง จนในที่สุดเมื่อระดับน้ำทะเลสูงกว่าระดับในคลอง จึงปิดประตูระบายน้ำ โดยให้น้ำไหลลงทางเดียว (One Way Flow)

The Method

The water in the higher elevations of Bangkok is released first. It is stored in canals which lead to the sea. When the sea level is lower than the water level in the canals, the water is released into the sea. Then the water from the lower elevations is pumped into the sea and the water from the higher areas is allowed to flow down again. When the sea level is higher than the water level in the canals, the canal system is closed—preventing seawater from entering the canal system. This principle is called One Way Flow.

ประเภทของโครงการแก้มลิง

โครงการแก้มลิงมี ๓ ขนาด คือ

๑. **แก้มลิงขนาดใหญ่** (Retarding Basin) คือ สระน้ำหรือบึงขนาดใหญ่ ที่รวบรวมน้ำฝนจากพื้นที่บริเวณนั้นๆ โดยจะกักเก็บไว้เป็นระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะระบายลงสู่ลำน้ำ พื้นที่เก็บกักน้ำเหล่านี้ได้แก่ เขื่อน อ่างเก็บน้ำฝาย ท่อเกษตรกรรม เป็นต้น ลักษณะสิ่งก่อสร้างเหล่านี้จะมีวัตถุประสงค์อื่นประกอบด้วย เช่น เพื่อการชลประทานเพื่อการประมง เป็นต้น

๒. **แก้มลิงขนาดกลาง** เป็นพื้นที่ชะลอน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า ก่อสร้างในระดับลุ่มน้ำ มักเป็นพื้นที่ธรรมชาติ เช่น หนอง บึง คลอง เป็นต้น

๓. **แก้มลิงขนาดเล็ก** (Regulating Reservoir) คือแก้มลิงที่มีขนาดเล็กกว่า อาจเป็นพื้นที่สาธารณะ สนามเด็กเล่น ลานจอดรถ หรือสนามในบ้าน ซึ่งต่อเข้ากับระบบระบายน้ำหรือคลอง

ทั้งนี้แก้มลิงที่อยู่ในพื้นที่เอกชน เรียกว่า **แก้มลิงเอกชน** ส่วนที่อยู่ในพื้นที่ของราชการและรัฐวิสาหกิจจะเรียกว่า **แก้มลิงสาธารณะ**